

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommuner og private barnehage- og skoleeiere

Deres ref

Vår ref
18/3261

Dato
05.06.18

Beskytt barna mot skadelig innhold på nett

Dagens barn og unge vokser opp i en digital hverdag som var vanskelig å forestille seg for kun få år siden. Derfor er digitale ferdigheter og IKT en viktig satsing både i barnehagen og skolen. Økt tilgang til digitale læremidler gir imidlertid utfordringer knyttet til barns sikkerhet på nett. Skole- og barnehageeier har ansvar for barnas sikkerhet og trygghet når de er i barnehagen og på skolen. Dette innebærer ansvar for å sikre at barn kan bruke barnehagens og skolens digitale utstyr trygt uten å stå i fare for å møte skadelig innhold. Skole- og barnehageeier er også ansvarlig for at medarbeiderne har den kompetansen som er nødvendig for å gjøre gode vurderinger i bruk av digitale verktøy. De må også kunne gi barna opplæring i digitale ferdigheter, slik det er fastsatt i rammeplan for barnehagen og skolens kompetansemål.

Det er teknisk mulig for skoler og barnehager å installere ulike filtre for å sperre tilgang til definerte typer innhold. Jeg tar som en selvfølge at dere som barnehage- og skoleeiere setter dere grundig inn i de muligheter som finnes, og setter inn nødvendige tiltak for trygg nettbruk. Jeg vil gi Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide nasjonale retningslinjer for barnehage- og skoleeiere om skjerming mot alvorlig skadelig innhold på digitale enheter.

Filtre vil likevel ikke kunne garantere fullt ut at ikke barn får tilgang til alvorlig skadelig innhold gjennom barnehagens og skolens digitale utstyr, og barn vil uansett kunne få tilgang gjennom privat digitalt utstyr. Barnehagen og skolen har en viktig oppgave i å støtte barna slik at de utvikler god digital dømmekraft, noe som er tydelig presisert i ny rammeplan for barnehager og i ny overordnet del til læreplanen som trer i kraft fra 2020. God digital dømmekraft vil være viktig som livsferdighet for barn og unge for å mestre en digital hverdag både i barnehage og skole, så vel som på fritiden.

Den nye rammeplanen for barnehagen inneholder tydelige krav til barnehagens digitale praksis som en del av det pedagogiske arbeidet. Det presiseres at personalet skal utøve digital

dømmekraft, og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse av digitale medier. Personalet skal vurdere det digitale innholdets relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk. For å oppfylle kravene i rammeplanen må de ansatte være aktivt til stede sammen med barna ved bruk av digitale verktøy.

I skolen er denne tematikken lagt vekt på gjennom flere kompetansemål i læreplanene for fag. Og når læreplanene nå fornyes¹ skal innholdet i digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet videreutvikles. Det skal legges økt vekt på ulike aspekter ved digital teknologi som en integrert del av innholdet i fagene. Gjennom den teknologiske skolesekken skal regjeringen bidra til at elever får kunnskap om og forståelse for teknologi, algoritmisk tenkning, programmering og tilgang til gode digitale læremidler. Dette stiller imidlertid høye krav til bevissthet rundt bruk av digitale verktøy og arbeidet med utvikling av elevens digitale dømmekraft.

Barnehage og skole spiller en viktig rolle for å gi barn nødvendig beskyttelse mot skadelig innhold på nett, men foreldres ansvar for å beskytte sine barn er også helt grunnleggende. Det er viktig med et godt foreldresamarbeid for at foreldre, barnehagen og skolen sammen kan bidra til trygg nettbruk for barna. I Opptrappingsplanen mot vold og overgrep er et av tiltakene å gjøre barnehagene og skolene bedre i stand til å informere barn og foreldre om nettvett og hvordan avverge internettrelaterte overgrep. En rekke offentlige etater, frivillige organisasjoner og private aktører er også aktive i å informere både barn og voksne om trygg nettbruk, og informasjon om hvordan man kan melde fra om krenkelser og overgrep. Jeg håper dere som barnehage- og skoleeiere vil bidra aktivt inn i dette viktige arbeidet.

Hilsen

Jan Tore Sanner

¹ Beskrevet nærmere i Meld. St. 28 (2015–2016) Fag - Fordypning - Forståelse - En fornyelse av Kunnskapsløftet, jf. Innst. 19 S (2016–2017),